

Nr 44.

Ankom till riksdagens kansli den 16 maj 1924 kl. 1 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om fastighetstaxering åren 1925 och 1926 m. m. ävensom en i ämnet väckt motion.
(2:a avd.)

Genom proposition den 7 mars 1924, nr 165, vilken hänvisats till bevillningsutskottet, i vad den avser förslag till förordning om fastighetstaxering åren 1925 och 1926 samt förslag till förordning om särskilda grunder för utgörande av kommunalutskylder för åren 1925 och 1926 m. m., har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen, bland annat, att antaga nämnda båda förslag, vilka med undantag av de vid sistnämnda förslag fogade formulär till debiterings- och uppbördslängd samt debetsedel å kommunalutskylder, beträffande vilka formulär utskottet tillåter sig att hänvisa till propositionen, äro av följande lydelse:

Förslag

till

förordning om fastighetstaxering åren 1925 och 1926.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Den taxering av fast egendom, som skall äga rum åren 1925 och 1926, skall verkställas i den ordning, som i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering finnes stadgad, och skola därvid i stället för de i förordningen nämnda dag om bevillning av fast egendom samt av inkomst meddelade föreskrifter följande särskilda bestämmelser lända till efterrättelse.

2 §.

De taxeringsvärden, som blivit åsatta vid 1922 års allmänna fastighetstaxering eller som sedermera blivit fastställda i stället för dessa värden, skola oförändrade gälla, dock att nya taxeringsvärden skola åsättas, därest sådana ändrade förhållanden inträffat,

att en taxeringsenhet skall uppdelas i flera taxeringsenheter eller flera taxeringsenheter skola sammanslås till en,

att fast egendoms värde genom eldsvåda, vattenflöde eller av annan dylik anledning eller genom nedrivning av byggnad eller skogsavverkning så nedgått, att förändringen föranleder en minskning av taxeringsvärdet med minst en femtedel,

eller att fast egendoms värde på grund av ny-, till- eller ombyggnad så förhöjts, att ny-, till- eller ombyggnaden föranleder en ökning av taxeringsvärdet med minst en femtedel.

Har i fastighets taxeringsvärde inräknats värdet av egendom, som allenast på grund av registrering enligt lagen den 22 juni 1920 med vissa bestämmelser om registrering av elektriska anläggningar samt om rätt till elektrisk kraft m. m. ansetts höra till fastigheten, må ock nytt taxeringsvärde åsättas.

3 §.

Vid åsättande av nya taxeringsvärden enligt 2 § skola de i förordningen om allmän fastighetstaxering år 1922 meddelade föreskrifter lända till efterrättelse, dock med iakttagande därav, att i fastighets taxeringsvärde ej skall inräknas värdet av egendom, som allenast på grund av registrering enligt lagen den 22 juni 1920 ansetts höra till fastigheten. Taxeringen skall verkställas med hänsyn till det allmänna prisläge, som legat till grund för 1922 års taxering.

Förslag

till

förordning om särskilda grunder för utgörande av kommunalutskylder för åren 1925 och 1926 m. m.

Härigenom förordnas,

att kommunal progressivskatt skall utgöras för vart och ett av åren 1925 och 1926, därvid de bestämmelser, som meddelats i förordningen den 19 november 1920 (nr 761) om kommunal progressivskatt för åren 1921—1924, med den ändrade lydelse 4 § i nämnda förordning erhållit genom förordningen den 24 februari 1922 (nr 65), skola hava motsvarande tillämpning;

att för utgörande av vart och ett av 1925 och 1926 års allmänna utskylder till kommuner, församlingar och skoldistrikt skola — utan hinder av vad i förordningarna den 21 mars 1862 om kommunalstyrelse på landet och i stad, förordningen den 23 maj 1862 om kommunalstyrelse i Stockholm, förordningen den 21 mars 1862 om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd, ävensom förordningen den 20 november 1863 om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm stadgas — de särskilda grunder,

som angivas i förordningen den 19 november 1920 (nr 762) angående särskilda grunder för utgörande av 1921—1924 års allmänna kommunalutskylder m. m., hava motsvarande tillämpning, dock att debiterings- och uppbördslängd å landet må kunna uppgöras, förutom enligt det formulär, som i 5 § av sistnämnda förordning omförmäles, i anslutning till bifogade formulär, vilket jämväl må kunna komma till användning i stad;

samt att för beräkning av utlagor, som skola utgå i förhållande till 1925 och 1926 års taxering till bevillning för inkomst eller efter de för utgörande av kommunalutskylder stadgade grunder, de bestämmelser, vilka meddelats i förordningen den 19 november 1920 (nr 763) angående beräkning av utlagor, som skola utgå i förhållande till 1921—1924 års taxering till bevillning för inkomst eller efter de för utgörande av kommunalutskylder stadgade grunder, skola hava motsvarande tillämpning.

Beträffande vad föredragande departementschefen anfört vid ärendets föredragning inför Kungl. Maj:t får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet.

Till utskottet har jämväl överlämnats en i anledning av nämnda proposition inom andra kammaren av herr *Laurén* m. fl. väckt motion, nr 441, däri hemställts, »att riksdagen måtte vidtaga sådan ändring i Kungl. Maj:ts proposition, nr 165, att förslag till förordning om fastighetstaxering åren 1925 och 1926 erhåller följande ändrade lydelse:

2 §.

De taxeringsvärden — — — — — skola oförändrade gälla, därest ej taxeringsnämnden med hänsyn till nedgången i fastighetsvärdena finner en allmän sänkning påkallad, dock att nya taxeringsvärden — — — — — må ock nytt taxeringsvärde åsättas.

Har sådan sänkning, som omförmälts i första stycket av denna §, vidtagits, skall fullständig motivering för beslutet intagas i taxeringsnämndens protokoll».

Vidkommande motiveringen för sistnämnda förslag, i den mån densamma icke här nedan återgivits, tillåter sig utskottet att hänvisa till motionen.

Som bekant lämnade 1920 års riksdag det av Kungl. Maj:t genom proposition nr 191 framlagda förslaget till kommunalskattelag utan bifall samt beslöt att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, bland annat, om förnyad, skyndsam och allsidig prövning av frågan om en reformerad kommunalskattelagstiftning. I avbidan på förslag till slutgiltig lösning av kom-

Utskottet.
Återblick.

munalskattefrågan, vilket förslag beräknades komma att föreläggas 1924 års riksdag, antog riksdagen åtskilliga förslag till ändringar i kommunalskattelagstiftningen eller det s. k. kommunalskatteprovisoriet. Åt vissa av de därvid antagna författningarna gavs giltighet allenast för tiden 1921—1924. Dessa författningar, som utfärdades den 19 november 1920, äro förordningen om kommunal progressivskatt för åren 1921—1924, förordningen angående särskilda grunder för utgörande av 1921—1924 års allmänna kommunalutskylder m. m. samt förordningen angående beräkning av utlagor, som skola utgå i förhållande till 1921—1924 års taxering till bevillning för inkomst eller efter de för utgörande av kommunalutskylder stadgade grunder.

Sedan 1921 års riksdag antagit förslag till förordningar om allmän fastighetstaxering år 1922 samt om fastighetstaxering åren 1923 och 1924, utfärdades författningar i ämnet den 7 juli 1921.

*Departements-
chefen.*

I sitt förenämnda yttrande har departementschefen anfört, att förslag till kommunalskattelagstiftning icke kunde komma att föreläggas årets riksdag. 1921 års kommunalskattekommitté hade i den berättelse, som kommittén i november 1923 till departementschefen avgivit angående sitt arbete under år 1923, meddelat, att kommittén beräknade, att dess arbete, i vad det avsåge utredningen om primärkommunernas beskattningsrätt och utredningen om den kommunala beskattningen av skog, skulle vara slutförd under förra hälften av år 1924. Enligt vad departementschefen sedermera under hand inhämtat skulle nämnda utredningar av kommittén i varje fall ej kunna slutföras tidigare än under maj månad 1924.

Utredningen av kommunalskattefrågan hade sålunda dragit längre tid, än som från början beräknats. Sedan kommunalskattekommitténs betänkande — vilket, enligt vad kommittén meddelat, kommer att innehålla tre alternativa förslag till kommunalskattelag — avgivits, skall detsamma remitteras till vederbörande myndigheter och därefter undergå slutlig behandling i finansdepartementet. Med hänsyn härtill ansåge departementschefen det utslutet att på den korta tid, som stode till buds från betänkandets avgivande till 1925 års riksdag, bringa denna stora fråga i det skicket, att slutgiltigt förslag i ämnet kunde föreläggas nämnda års riksdag, varför frågan först år 1926 skulle kunna bli föremål för riksdagens prövning. Departementschefen har i detta sammanhang erinrat därom, att även andra omfattande frågor på skattelagstiftningens och angränsande områden borde upptagas till prövning i samband med nu nämnda utredning. Sålunda borde i samband med lösandet av frågan om de allmänna kommunernas beskattningsrätt jämväl specialkommunernas beskattningsrätt ägnas beaktande. Därjämte föreläge såsom slutresultat av de s. k. 1918 års inkomstskattesakkunnigas arbete förslag till förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt jämte motiv och specialutredningar. Vidare hade 1923 års taxeringssakkunniga anmält, att deras utredningsarbete beräknades bli avslutat under år 1924. Slutligen

borde en del andra med kommunernas finansväsende sammanhängande spörsmål beredas inom finansdepartementet.

Med hänsyn till berörda, av departementschefen angivna förhållanden har i propositionen föreslagits förlängd giltighet åt den s. k. provisorielagstiftningen, i vad densamma omfattar berörda tre av 1920 års riksdag antagna författningar samt förordningen om fastighetstaxering åren 1923 och 1924. *Propositionen.*

På grund av det läge, vari utredningen rörande kommunalskattefrågan befinner sig, har utskottet funnit sig böra biträda förslaget om förlängning av gällande, endast för viss tid antagna lagstiftning. *Utskottets yttrande.*

De föreliggande författningsförslagen avvika endast på tvenne mindre betydande punkter från ovan omnämnda förordningar med provisorisk giltighet. Sålunda lämnas i förslaget till förordning om fastighetstaxering åren 1925 och 1926 en uttrycklig föreskrift, att i fastighets taxeringsvärde ej skall inräknas värdet av egendom, som allenast på grund av registrering enligt lagen den 22 juni 1920 med vissa bestämmelser om registrering av elektriska anläggningar samt om rätt till elektrisk kraft m. m. hänföres till fast egendom. Vidare stadgas, att nytt taxeringsvärde må åsättas, därest sådan egendom ingår i fastighets taxeringsvärde. Då dessa bestämmelser få anses innebära allenast ett förtydligande av redan nu gällande föreskrifter för att undanröja den tveksamhet, som uppstått vid tillämpningen, har utskottet icke haft något att erinra mot desamma.

Den andra avvikelser innebär, att vid upprättande av debiterings- och uppbördslängd å kommunalutskylder, vid sidan av det hittills använda, ett nytt formulär skulle få begagnas. Då genom ett användande av sistnämnda formulär arbetet med debiteringen komme att förenklas, har utskottet icke funnit något att erinra mot förslaget i denna del.

I motionen har anförts, att, då 1922 års taxeringsvärden åsatts med hänsyn till vid 1921 års utgång rådande förhållanden men allmänna saluvärdet framför allt å jordbruksfastigheter sedermera avsevärt sjunkit, nu gällande taxeringsvärden i allmänhet vore för höga. Med hänsyn härtill har i motionen föreslagits, att, därest taxeringsnämnd funne en allmän sänkning av fastighetsvärdena påkallad, densamma skulle äga vidtaga en sådan sänkning.

Det torde icke kunna förnekas, att mångenstädes inom landet fastighetsvärdena sjunkit sedan 1921 års utgång. Huruvida särskilt jordbruksfastigheternas saluvärden därvid mera allmänt eller mera avsevärt kommit att understiga gällande taxeringsvärden, har utskottet icke haft möjlighet att bedöma. Huru härmed än må förhålla sig, torde motionärernas förslag vara förenat med så betydande olägenheter, att utskottet icke ansett sig böra förorda bifall till detsamma. Det måste anses såsom en riktig grundsat, att under löpande taxeringsperiod taxeringsvärdena icke rubbas på

grund av ändrade konjunkturförhållanden. Ett avsteg från principen, att förhållandena vid en och samma tidpunkt skola läggas till grund för taxeringsvärdenas beräkning inom hela landet, komme otvivelaktigt att medföra stora ojämnheter samt därigenom inverka menligt bland annat å fastighetskrediten. Det måste vidare anses olämpligt, att, sedan numera åt särskilda taxeringsorgan överlåtits att förrätta de allmänna fastighetstaxeringarna, lämna de vanliga taxeringsnämnderna sådan befogenhet att revidera de åsatta värdena, som i motionen ifrågasatts.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 165, i vad densamma hänvisats till bevillningsutskottet, samt med avslag å motionen II:441 av herr Laurén m. fl., antaga

1) ovan införda förslag till förordning om fastighetstaxering åren 1925 och 1926; samt

2) ovan omförmälda förslag till förordning om särskilda grunder för utgörande av kommunalutskylder för åren 1925 och 1926 m. m.

Stockholm den 16 maj 1924.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Närvarande: se under betänkandet nr 43.

Reservationer:

av herr *Olsson* i Golvvasta, som ansett, att utskottets yttrande bort hava följande lydelse: »På grund — — — sådan sänkning.

Då det icke torde kunna förnekas, att mångenstädes inom landet fastighetsvärdena sjunkit sedan 1921 års utgång, vill utskottet understryka det berättigade i motionärernas påyrkanden om rättelser i taxeringsvärdena, dels av det skälet, att värdet nedgått olika på olika orter och dels emedan taxeringsgrunderna lära ha blivit tillämpade på vissa orter på ett sätt, som medfört inbördes ojämnhet. Då emellertid flera olägenheter skulle komma att uppstå genom en sådan anordning, som den i motionen föreslagna, har utskottet icke kunnat ansluta sig till motionen. Utskottet har emellertid velat uttala sig för, att Kungl. Maj:t i samband med förberedelserna till kommunalskattefrågans lösning måtte hava sin uppmärksamhet riktad på denna fråga, så att ett uppskov med kommunalskattefrågan icke hindrar att felaktigheter rörande fastighetstaxeringen kunna rättas helst redan vid nästa års taxeringsförrättningar»;

samt av herr *Heyman*, som ansett, att femte stycket av utskottets yttrande bort hava följande lydelse:

»Det torde — — — utgång. Särskilt torde detta vara förhållandet med jordbruksfastigheternas värden. Motionärernas förslag torde emellertid vara förenat med så betydande olägenheter, att ett bifall till detsamma icke gärna borde kunna ifrågakomma. Det måste anses — — — som i motionen ifrågasatts».